

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Riikliku energia- ja kliimakava aastani 2030 ülevaade kohalikule omavalitsusele

Irje Möldre
TREA, 5.12.2019

REKK 2030 – miks?

- Liikmesriigid peavad esitama Euroopa Komisjonile oma plaani 2030. energia- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamiseks
- Vorm: **Teatis Euroopa Komisjonile (otsekohalduv määrus (EL) 2018/1999) 31.12.2019**
- Ette antud sisukord
- Kehtivad arengudokumendid

Eesmärk:

- Anda Eesti inimestele, ettevõtetele ning ka teistele liikmesriikidele võimalikult täpselt informatsiooni sellest, **milliste meetmetega kavatseb Eesti saavutada Euroopa Liidus kokku lepitud energia- ning kliimapoliitika eesmärgid.**

REKK 2030 teatise koostamise protsess

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

24.09.2018
esimese
töödokumendi
avalikustamine

2019 juuni
Euroopa
Komisjoni
kommentaariid

Eesti
turuosaliste
kommentaariid
(kuni nov 2019)

Kooskõlastused
märkustega:
Keskkonnaministeerium,
Haridus- ja
Teadusministeerium,
Maaeluministeerium,
Rahandusministeerium

REKK 2030
lõppversiooni
tutvustamine **Riigikogu**
komisjonidele ja
esitamine Vabariigi
Valitsusele heaks
kiitmiseks nov-dets
2019

REKK 2030 alusdokumendid

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

ARENGUDOKUMENDID

- **Eesti kliimapoliitika põhialused aastani 2050**
- **Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2030**
- **Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030**
- **Transpordi arengukava 2014-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)
- **Metsanduse arengukava 2011-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)
- **Riigi jäätmekava 2014-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)
- **Eesti maaelu arengukava 2014-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)

UURINGUD

- Riigi üldine energiatõhususkohustus aastatel 2021-2030 ning taastuvenergia eesmärkide täitmine (2018)
- Uuring kulutõhusaimate meetmete leidmiseks kliimapoliitika ja jagatud kohustuse määruse eesmärkide saavutamiseks Eestis (2018)
- Eesti kliimaambitsiooni võimaluste tõstmise analüüs (2019) (koostaja SEI Tallinn, Finantsakadeemia OÜ)

REKK 2030 ulatus

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

ENERGIALIIDU 5 MÕÕDET:

- CO₂ heite vähendamine
- Energiatõhusus
- Energiajulgeolek
- Energia siseturg
- Teadusuuringud, innovatsioon ja konkurentsivõime

7 VALDKONDA (74 MEEDET):

- **Energeetika**
- **Transport**
- **Hoonefond**
- **Põllumajandus**
- **Metsamajandus**
- **Põllumajandus**
- **Jäätmemajandus**
- **Tööstuslikud protsessid**

EL energia- ja kliimapoliitika eesmärgid

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

- 1990-2030 -40 % KHG heite vähendamine (Eesti -70%),
kliimaneutraalne Euroopa 2050
- 2005-2030 Süsinikuheite Kaubanduse Skeem (ETS) -43% ja skeemi mitte kuuluvad -30% (Estonia -13%)
- 2007-2030 energiasääst 32,5 %
- Taastuvenergia osakaal 27 % (Eesti 42%)
- Elektrivõrgu riikidevahelised ühendused 15 % (Eesti >63%)

Eesti kliimaeesmärgid

- **Eesti kasvuhoonegaaside heite vähendamine 1990-2050 80% (sh aastaks 2030 -70%)**
- Jagatud kohustuse määrusega kaetud sektorites (transport, väikeenergeetika, põllumajandus, jäätmemajandus, metsamajanduse, tööstus) vähendada aastaks 2030 võrreldes 2005. aastaga kasvuhoonegaaside heidet 13 %
- Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (nn LULUCF) sektoris ei tohi süsinikuheide olla suurem sidumisest
- Suurendada Eesti riigi, regionaalse ja kohaliku tasandi valmidust ja võimet kliimamuutuste mõjuga kohanemiseks.

REKK 2030 meetmetega vähendatav heide

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

2020, KHG heide mln t CO ₂ ekv (sh LULUCF)	Valdkonnad	2030, KHG heide mln t	Muutus, %
10,9	ENERGEETIKA	6,6	40%
2,1	TRANSPORT	1,7	19%
1,4	PÕLLUMAJANDUS	1,6	-14%
-1,4	LULUCF	-0,2	-600%
0,3	JÄÄTMED	0,2	33%
0,7	TÖÖSTUSLIKUD PROTSESSID	0,7	0%
14	KOKKU	10,5	25%

Eesti energiapoliitika 2030 eesmärgid

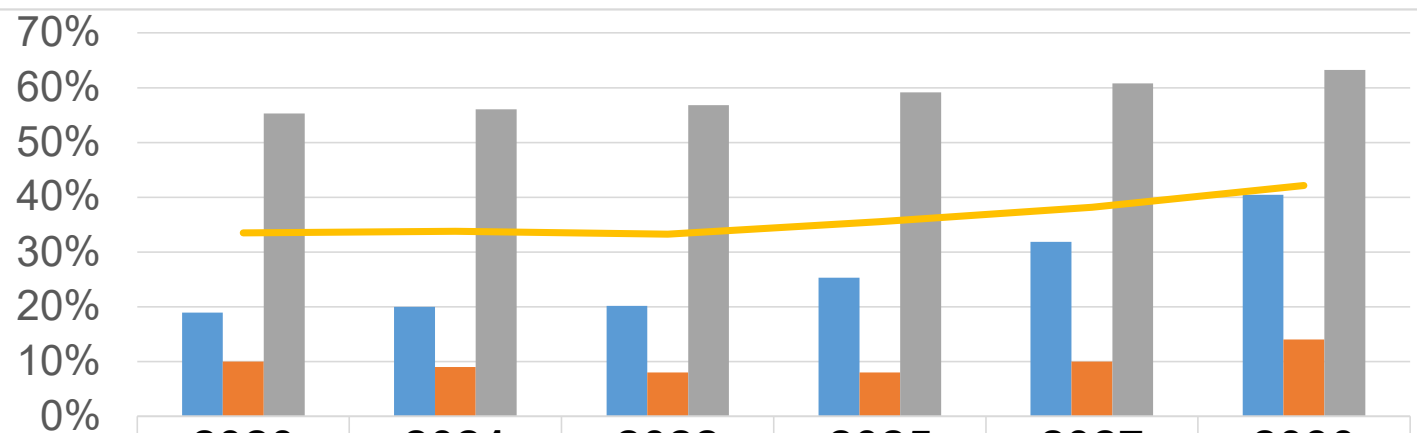
MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

- **Taastuenergia osakaal summaarsest lõpptarbimisest vähemalt 42% (2017 ~30%)**
  - Taastuvelektri osakaal 40% (2017 - 18%), sh kütusevabade energiaallikate osakaal elektri lõpptarbimisel >25%
  - Taastuenergia osakaal soojusmajanduses 63% (2017 - 52%, ENMAK 2030 – 80%)
  - Taastuvate transpordikütuste osakaal 14% (2017 - 3,5%)
- **Energiatõhususe suurenemine**
  - Primaarenergia tarbimise vähendamine 14% (võrdluses viimaste aastate tiputarbimisega)
  - Energia lõpptarbimine tänasel tasemel (32 TWh)
- **Energiajulgeoleku ning varustuskindluse säilitamine**

Eesti taastuvenergia sihttasemete trajektoor

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

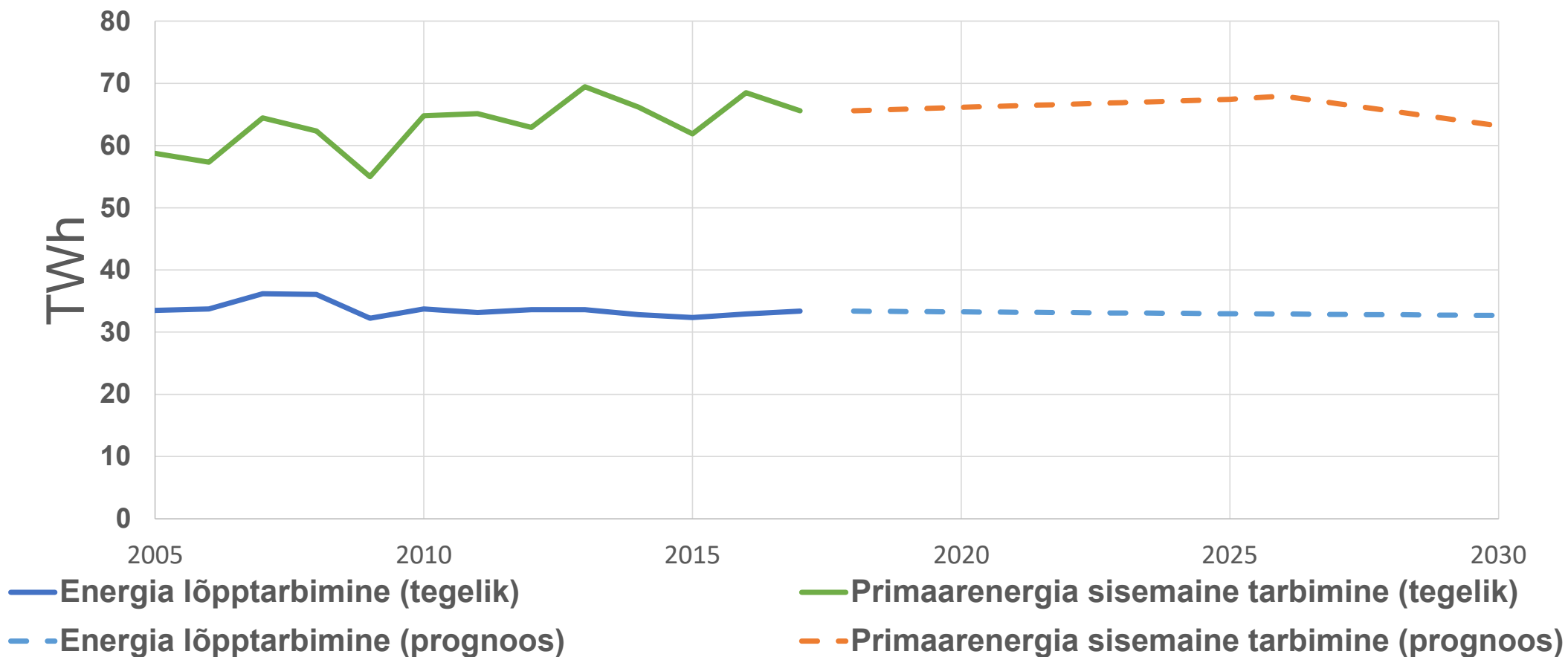

	2020	2021	2022	2025	2027	2030
Taastuvelektri osakaal	19%	20%	20%	25%	32%	40%
Taastuvenergia osakaal tanspordis	10%	9%	8%	8%	10%	14%
Taastuvenergia osakaal soojamajanduses	55%	56%	57%	59%	61%	63%
Taastuvenergia osakaal lõpptarbimisest kokku	34%	34%	33%	36%	38%	42%

Energia tarbimise prognoos aastani 2030

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Kuidas saavutame? Tegevussuunad

- **Taastuenergia osakaal 42%-ni**
  - Taastuvelektri vähempakkumised, tuulepargid
  - Katlamajad biomassile (ja soojuspumpadele)
  - Transport biometaanile, elektrile, biokütuse segamiskohustus
- **Energiatõhususe suurendamine**
  - Hoonete energiatõhususe miinimumnõuded (uued hooned ja renoveerimine)
  - Energiaauditite kohustus tööstustele
  - Raudteede ja parvlaevade elektrifitseerimine
  - Üleminek põlevkivi otsepõletuselt pürolüüsile (õlitootmine)
- **Energiajulgeoleku säilitamine ja varustuskindluse parandamine**
  - Lokaalne ja regionaalne võimsuste piisavuse analüüsimine
  - Balti elektrisüsteemi sünkroniseerimine 2025. lõpuks
  - Energiatõhususse panustamine
  - Elektri- ja soojuse koostootmise edendamine

Lisaks meetmetele uued sisustatavad teemad

- **Elektrisüsteemi paindlikkus**
- **Võimsusmehhanismid elektrituru varustuskindluse tagamiseks**
- **Energiaostuvõimetus**
- **Tarbimishõudlus**
- **Taastuenergiakogukonnad**
- **Õiglane üleminek kliimaneutraalsele majandusele**
- **Vesiniku tootmine ja kasutus**
- **Süsiniku püüdmine, salvestus ja kasutus**
- **Energiasalvestus**
- **Küberturvalisus**
- **Tuumaenergia**
- **Euroopa Green Deal**

REKK 2030 elluviimise rahastus

Seonduvate kehtivate arengukavade elluviimise raames riigieelarve vahendid ja kõigi sektorite panus:

- investeringuallikate kombineerimine
- era-, avaliku ja mittetulundussektori panus
- kaasrahastus asjakohastest EL fondidest (nt EL struktuurivahendid, maaelu arengu fond, Euroopa ühendamise rahastu, LIFE, Horisont)
- Taotlemine KHG lubatud heitkoguse ühikutega seotud fondides (Moderniseerimisfond, Innovatsioonifond)
- KHG ühikutega kauplemise enampakkumistulu
- Finantsinstrumendid

NB! REKK 2030 meetmed kehtivate arengudokumentide alusel, eraldiseisvalt REKK 2030 rahastamist ei kavandata

Taastuenergia juurdekasv

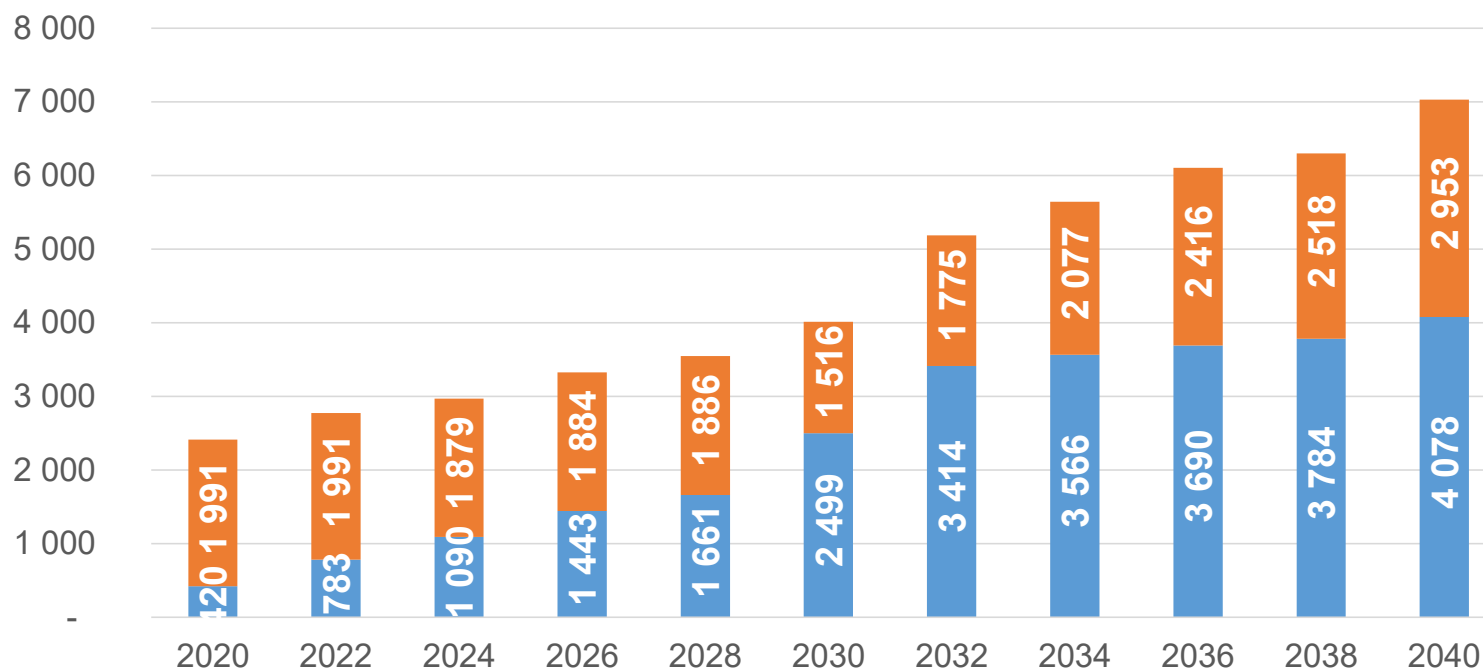
MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Juurdekasv sektorite põhiselt (GWh)	2017	2030	juurdekasv
Taastuvelektrienergia	1 763	4325	2 562
Taastuenergia kogus transpordis (kordajateta)	34	690	655
Soojus- ja jahutusenergia taastuvatest energiaallikatest	9 062	11 000	1 938
Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kokku	11 034	16015	4 981

Elektrienergia tootmisvõimsused, MW

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

■ Juhitavad
(biogaas, jäätmed, gaas, põlevkivi, puit)

■ Juhitamatud (päike ja tuul)

Allikas: Balmorelis REKK 2030 meetmete (WAM stsenaariumi) modelleerimine

Taastuvelektrienergia allikad

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Taastuvelektrienergia toodang (GWh)	2020	2022	2025	2027	2030
Hüdroenergia	30	30	30	30	30
Tuuleenergia	670	700	1 150	1 800	2 640
Päikeseenergia	100	157	260	322	415
Biomass	1 150	1 200	1 200	1 200	1 200
Muud taastuvad	40	40	40	40	40
Taastuvelektrienergia kokku:	1 990	2 127	2 680	3 392	4 325

Tuuleenergia tulevik

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

- Maismaal 310MW + 290MW
Kirde-Eestis (=1,5 TWh)

- **Potentsiaal :15-16 TWh**

maismaal >1 GW

(> 2,2 TWh/a)

merel >3 GW

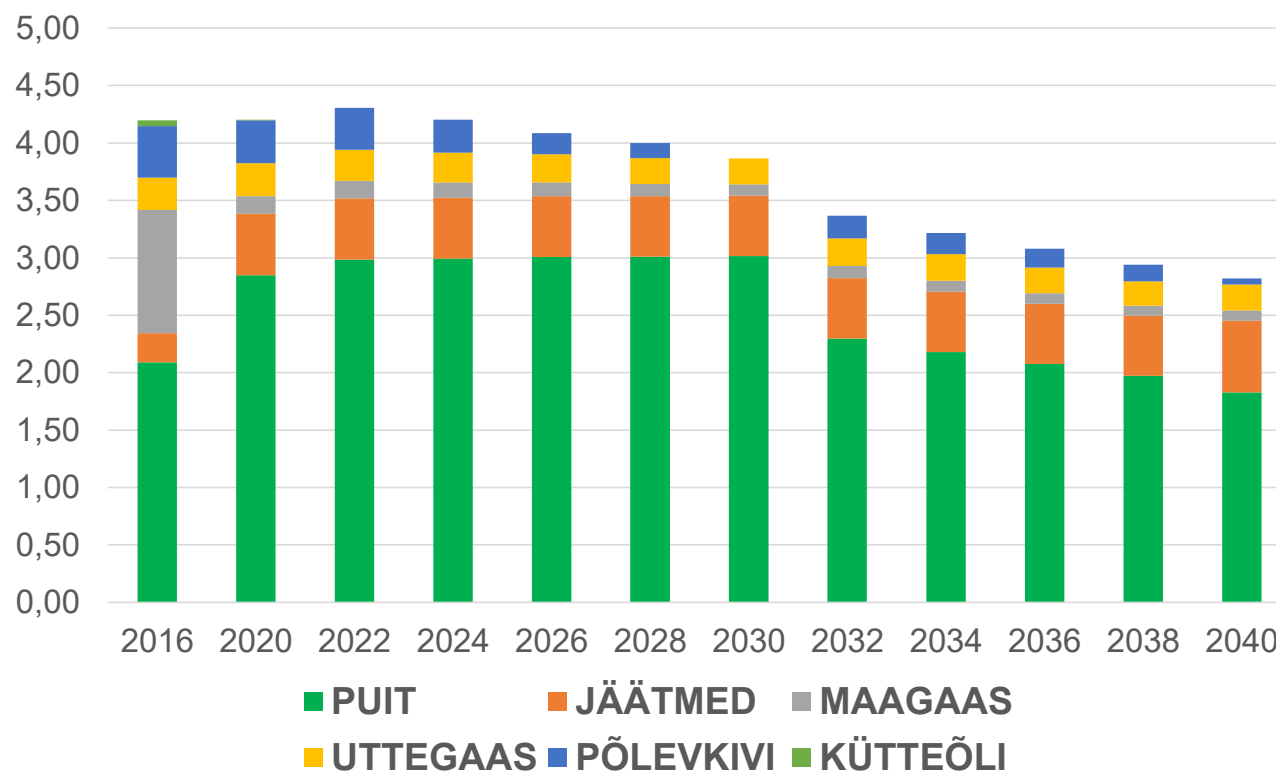
(>13,2 TWh/a)

Kaugkütte toodang, TWh

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Allikas: Balmorelis REKK 2030 meetmete (WAM stsenaariumi) modelleerimine

Kliimaneutraalne kohalik omavalitsus – kus?

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

- Eesti elektrisüsteemi ühendamise Kesk-Euroopa sünkroonala
- Ilmastikukindlam ja kvaliteetsem võrguteenus elektrivõrk
- Kaasaegne soojusmajandus
- Taastuvenergia tootmine (sh meretuulepargid)
- Biokütuste tootmine ja kasutus (sh sõidukites)
- Transpordi elektrifitseerimine
- Hoonefondi rekonstrueerimine
- Kliima- ja keskkonnasõbralik põllumajandus
- Jäätmetekke ennetus ja jäätmeringlus
- Elujõulised metsad
- F-gaaside kasutuse vähendamine

Kliimaneutraalne kohalik omavalitsus – kuidas?

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

- Proaktiivsus
- Projektides osalemine
- Planeeringud ja arengukavad
- Rahastuse taotlemine
- Ümarlauad ja kampaaniad
- Koostöö huvirühmadega
- Investeeringud
- TE, ET ja CO2 seire
- Taastuvenergiakogukonnad
- Taastuvenergia kasutus
- Energiatõhusus
- Energiapositiivsed asumid
- Kliimaneutraalsed riigihanked
- Kliimasõbralik asutustes toit
- Õiglane üleminek
- Toimiv rohevõrgustik
- Ringmajandus

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Täna kuulamast!

Lisainfo: irje.moldre@mkm.ee

ENERGEETIKA JA TRANSPORT

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

- Soojuse- ja elektrienergia tõhusa koostootmine täiendav arendamine
- Taastuvenergia vähempakkumised
- Tuuleparkide arendamine (sh merel)
- Soojusmajanduse arendamine
- Elektrivõrkude arendamine, sh sünkroniseerimine Kesk-Euroopa sagedusalaga
- Energiamaajanduse teadus- ja arendustegevuse programm
- Biokütuste kasutuse suurendamine
- Sõidukite ökonoomsuse, energia- ja kütusesäästlikkuse suurendamine
- Ühistranspordi arendamine
- Raudteeinfrastruktuuri arendamine
- Raudtee ja parvlaevade elektrifitseerimine

HOONED, TÖÖSTUS, JÄÄTMED

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

- Avaliku sektori, äri- ja eluhoonete, koolimajade ja lasteaedade ning tänavavalgustuse rekonstrueerimine
- Liginullenergiahoonete miinimumnõuete kehtestamine
- Fluoritud gaaside heitkoguste vähendamine ja fluoritud gaaside asendamine teiste ainetega
- Biolagunevate jäätmete tekke vähendamine
- Jäätmematerjalide korduskasutus ja ringlus
- Prügilates ladestamise vähendamine
- Jäätmete keskkonnohtlikkuse vähendamine

PÕLLU- JA METSAMAJANDUS

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

- Mahepõllumajandus
- Keskkonnasõbralikud põllumajanduspraktikad
- Sõnnikukäitluse parendamine
- Investeeringud energiasäästu ja taastuvenergia sh bioenergia kasutuselevõtuks
- Süsinikuvaru säilitamine või suurendamine mullas
- Loomade heaolu ja sööda kvaliteedi parandamine
- Ettevõtjate nõustamine, teadmussiire ja teavitus
- Põllumajandusettevõtete auditid
- Metsade õigeaegne uuendamine
- Erametsade uuendamine elupaigatüübiga sobivate puuliikidega
- Metsade tervise ja elujõulisuse parandamine
- Fossiilkütuste ja mittetaastuvate loodusvarade asendamine puidupõhiste toodetega
- Natura 2000 toetus erametsamaale
- Elupaikade kaitse ja Eestis levinud liikide populatsioonide kaitse